

Óvodapedagógus szak záróvizsga tételek 2009/2010. tanév

1. *Az óvoda intézménye a közoktatás mai rendszerében.* Az óvodai nevelés helye, szerepe és funkciói a szabályozó dokumentumok alapján. A társadalmi változások hatása az óvodai nevelésre. A helyi programok kidolgozásának/adaptálásának meghatározó szempontjai. Az óvoda kapcsolatrendszere. Az óvodai befogadás, az iskolakezdés pszichológiai, pedagógiai és jogi vonatkozásai.
2. *Az óvoda a magyar társadalom történetében.* A történeti fejlődés főbb szakaszai a reformkortól napjainkig, a hazai óvodapedagógia kiemelkedő egyéniségei. A reformpedagógiák, alternatív pedagógiai koncepciók megjelenése és hatása az óvodában.
3. *A családi nevelés jelentősége és helye a szocializációs folyamatban.* A család funkciói, szerkezete, működése. A funkciózavarok megjelenési formái és hatásuk a gyermekekre. A család és az óvoda kapcsolata, az óvodapedagógus feladatai az együttnevelés megteremtésében. A családi környezet és a mentális-pszichoszociális fejlődés összefüggései, hatása a gyermek óvodai, iskolai beilleszkedésére. Az óvoda gyermekvédelmi feladatai, törvényi szabályozók.
4. *Az óvodáskorú gyermek fejlődése.* A személyiség fejlődése, az érési és tanulási folyamatok összefüggései. Testi – kognitív – szociális funkciók. A gyermek pedagógiai megismerésének szükségessége, az óvodapedagógus szempontjai és lehetséges módszerei.
5. *Az óvodás gyermek érzelmi fejlődésének jellemzői, a fejlődést meghatározó tényezők.* Az érzelmi és indulati élet megnyilvánulási formái, zavarai, a kötődés problémái és ezek hatása. Az érzelmek és a gondolkodás, az esztétikum és erkölcs kapcsolata. Élményfeldolgozás a játékban, rajzban, mesében, az óvodapedagógus feladatai.
6. *Az erkölcsi nevelés pedagógiai kérdései.* Az erkölcsi fejlődés jellemzői. Az óvodai erkölcsi nevelés tartalma, folyamata, módszerei, összefüggése a személyiség egészének fejlesztésével. Az óvodás korban alakítható erkölcsi értékek fejlesztése a különböző tevékenységeken keresztül.
7. *Egyén, csoport, közösség értelmezése,* szerepe az ember életében, jelentősége a 3-7 éves korban szociálpszichológiai és pedagógiai vonatkozásban. Az óvodás gyermek társas viselkedése, a gyermekközösségek jellemzői, vizsgálatuk szerepe és módszerei. Az óvodapedagógus feladatai a szociális kompetenciák kialakulásának elősegítésében és erősítésében.
8. *A pedagógus a nevelés folyamatában.* A pedagógiai munka sajátosságai, a pedagógus személyisége. Nevelői stílusok és attitűdök. A pedagógusszerep mai tartalma, a szerep differenciálódása és komplexitása, etikai normái. A pedagógus mentálhigiénéje.

9. *A játék jellemzői, fejlődése, szerepe a személyiségfejlődésben.* A játék mint a gyermek létformája. A játék szerepe a testi – értelmi – szociális képességek fejlődésében. A mozgásos játékok jelentősége a személyiségfejlődésben. A gyermek megismerésének lehetősége a játékokban. Spontán és irányított játékok. Az óvodapedagógus szerepe.
10. *Tanulás óvodáskorban, a tanítási-tanulási folyamat kérdései.* A tanulás pszichológiai és pedagógiai értelmezése. A koordinációs képességek fejlődésének kapcsolata a gondolkodási és tanulási képességekkel. A tapasztalatok sajátos szerveződése gyermekkorban. Az óvodapedagógus szerepe a gyermek spontán és szervezett formában szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezésében, bővítésében.
11. *A differenciálás szükségessége és lehetősége az óvodai nevelésben.* Speciális nevelési szükségletek, az egyéni fejlődési ütemet figyelembe vevő támogató, fejlesztő pedagógiai módszerek, a differenciálás lehetőségei, típusai. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének törvényi vonatkozásai. Az inkluzív nevelés megvalósulása az óvodai nevelésben. Együttműködés szülővel, más szakemberekkel.
12. *A beszéd fejlődése, az anyanyelvi és irodalmi nevelés hatása az óvodáskorú gyermek személyiségének fejlődésére.* A beszédfejlődést meghatározó tényezők, segítségi lehetőségek. Az óvodapedagógus beszédviselkedésének hatása. Az anyanyelvi és irodalmi nevelés tartalma, feladatai. Az óvodapedagógus feladatai a gyermekkorban beszédhibák felismerésében és kezelésében. Kapcsolattartás a logopédussal.
13. *Az egészséges életmódra nevelés tartalma és feladata.* A mozgás szerepe a fejlődésben. Az óvodás gyermek testi és mozgásfejlődésének jellemzői, a fejlődés és fejlesztés feltételei és lehetőségei óvodáskorban. A testnevelés helye, szerepe és tartalma az óvodai testi nevelés rendszerében.
14. *A vizuális nevelés szerepe az esztétikai értékek közvetítésében és a személyiségformálás egészében.* Az óvodáskorú gyermek vizualitásának fejlődése, fejlesztése. A gyermekrajz mint kommunikáció. Műfajok, technikák alkalmazása az életkori sajátosságok tükrében. A vizuális nevelés és differenciálás, kapcsolata más tevékenységi formákkal.
15. *A zenei nevelés hatása a gyermek személyiségének fejlődésére.* A zenei anyanyelv megalapozása. A zenei képességek differenciált fejlesztésének feltételei, területei, módjai. Az énekes játékok komplex személyiségfejlesztő hatása. A zenei nevelés kapcsolata a különböző tevékenységekkel.
16. *Környezeti nevelés az óvodában.* A környezeti nevelés értelmezése, feladat- és célrendszere; témakörei; egy szabadon választott témakör bemutatása, jellemzése.
17. *Matematikai nevelés az óvodában.* A matematikai nevelés értelmezése, feladat- és célrendszere; témakörei és egy szabadon választott témakör bemutatása, jellemzése.
18. *A bábozás mint komplex személyiségfejlesztés.* A bábjáték összefüggése az érzelmi, értelmi, erkölcsi, esztétikai, közösségi neveléssel. A bábjáték módszertani kérdései az óvodában. A báb felhasználása a legkülönbözőbb tevékenységi körökben.